

TENTAMEN
i
MEKANIK I, del 2
(Stela kroppens dynamik)
TMME27 / TEN2

2015-01-17 kl. 8.00–13.00

Sal: G32, G33, G34, G35, G36, G37, TER3, TER4, KÅRA

Examinator: Ulf Edlund

Jourhavande: Ulf Edlund, telefon 013-28 11 10
Besöker salarna med början kl. 9 och 11.30

Tillåtna hjälpmedel: Inga hjälpmedel utöver ritverktyg

Tentamen består av 4 sidor + 3 sidor bilagor och omfattar 7 uppgifter som kan ge totalt 15 poäng. För godkänt krävs 6 poäng. För betyg 4 och 5, krävs 9 respektive 12 poäng. Uppgifterna är inte ordnade i svårighetsgrad.

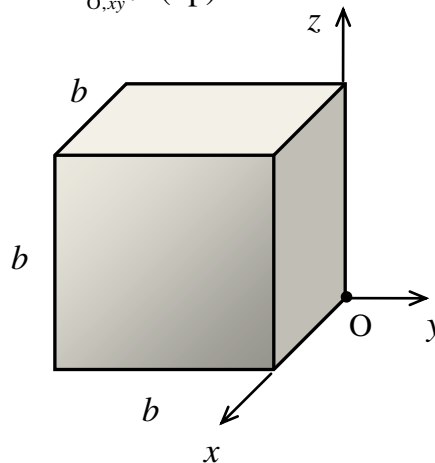
Instruktioner:

- Rita tydliga figurer och använd en lättläst handstil. Tillåtet att använda röd penna för krafter.
- Definiera införda storheter och motivera uppställda ekvationer.
- Var noga med att skilja på vektorer och skalärer i ekvationer och glöm inte att kontrollera svarens dimension och rimlighet!
- Formelblad och datablad med masströghetsmoment (bilagor) får utnyttjas i lösningarna om inget annat framgår i lydelsen.

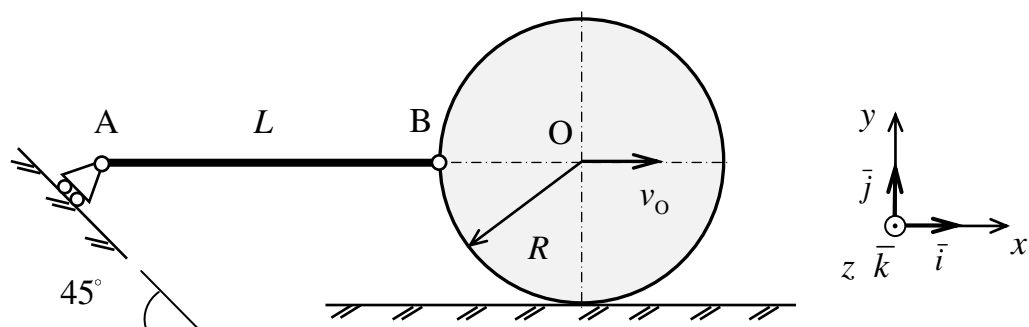
Svar anslås på kurshemsidan. Rättningsgranskning sker på IEI:s studerande-expedition, ingång 19C (öppettider: 10.00–11.30 samt 12.30–14.30). Eventuella klagomål skall vara skriftliga (ej e-post) och skall vara inlämnade senast 2015-02-13. Kursadministratör: Anna Wahlund, 013-28 11 57, anna.wahlund@liu.se

Lycka till!

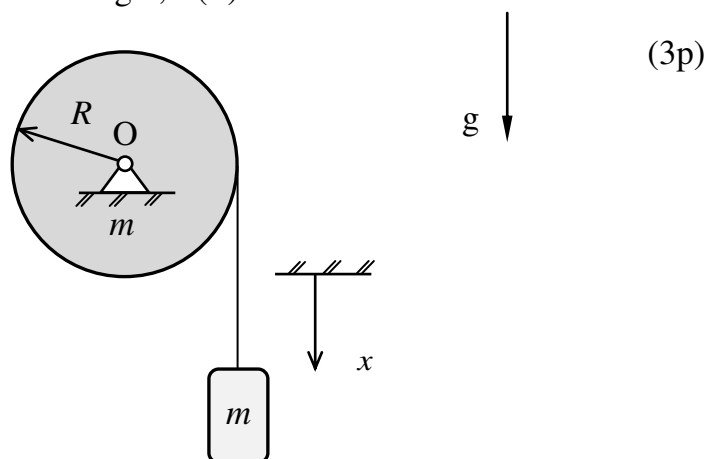
- Den allmänna definitionen av en kropps rörelsemängd är $\bar{G} = \int_{\Omega} \bar{v} dm$. Visa utgående från detta, att det för en stel kropp gäller att $\bar{G} = m\bar{v}_G$, där $\bar{v}_G$ är hastigheten i masscentrum. (1p)
- Visa, utgående från momentlagen med avseende på en godtycklig punkt, d.v.s. $\Sigma M_A = I_G \alpha \pm ma_G d_{\perp}$, att $\Sigma M_O = I_O \alpha$ där O är fix i kropp och rum. (1p)
- En homogen kub har kantlängden b och massan m , se Figur. Beräkna, med valfri metod, tröghetsprodukten $I_{O,xy}$. (1p)

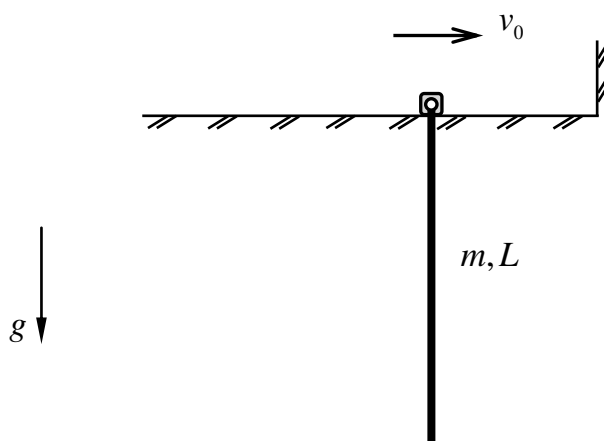
- Ett hjul med radien R rullar utan att glida på ett horisontellt underlag. En stång AB är ledat ihopkopplad med hjulet vid B och med ett stöd vid A som endast kan röra sig längs en yta som lutar 45° , se Figur. Hjulets centrum har farten v_0 . Bestäm hastighetsvektorn hos stödet vid A samt vinkelhastigheten till storlek och riktning för stangen i läget enligt Figur. (3p)

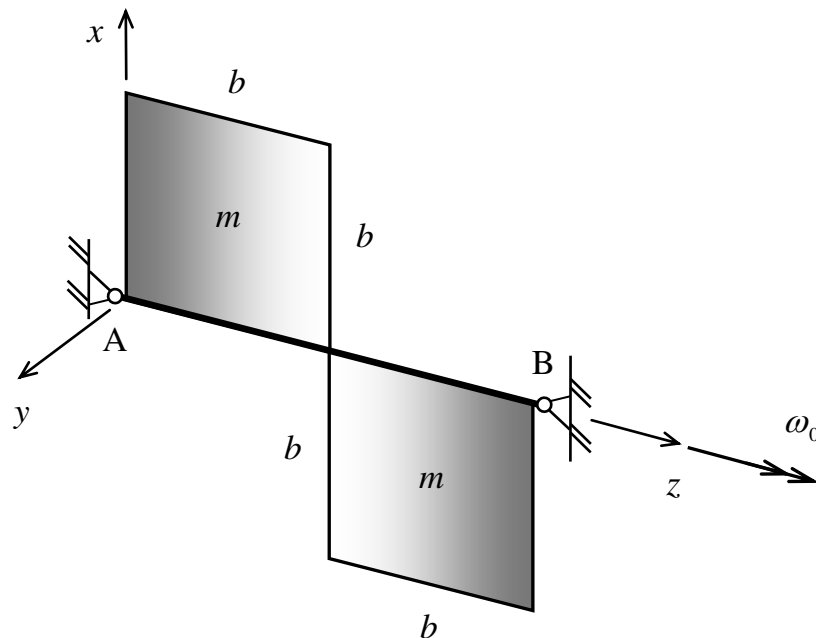
5. En vikt med massan m hänger i ett snöre som löper över ett hjul enligt Figur. Hjulet, som kan betraktas som en homogen cirkulär skiva med massan m och radien R , kan rotera utan friktion kring navet vid O . Vid tiden $t = 0$ släpps systemet från vila med vikten i läge $x = 0$. Snöret är hela tiden sträckt och glider ej på hjulet. Beräkna
- viktens läge x som funktion av tiden; $x(t)$.
  - viktens fart som funktion av läget; $v(x)$.

6. En smal stång, med massan m och längden L , är ledat infäst i en liten masslös kloss. Anordningen glider med farten v_0 med stången i lodrätt läge, längs en friktionsfri horisontell yta, när klossen stöter emot en vägg. Vid stöten fastnar klossen i väggen. Bestäm kvoten mellan rörelseenergin precis efter stöten och precis före stöten; $\frac{T_{\text{efter}}}{T_{\text{före}}}$. (3p)

7. Två tunna kvadratiska skivor är fastsvetsade på en masslös stång AB med längden $2b$. Vardera skiva har massan m och har kantlängden b . Lagerpunkten A är utformad så att den kan ta upp krafter i x -, y - och z -led. Vid B kan den ta upp krafter i x - och y -led. Ingen av lagerpunkterna kan ta upp moment. Bestäm de dynamiska krafterna (dvs, bortse från de statiska) som uppkommer på axeln vid lagerpunkterna A och B om axeln roterar med konstant vinkelhastighet ω_0 . Problemet analyseras lämpligen i ett roterande koordinatsystem enligt Figur. (3p)

Anm. En lösning där nödvändiga element i tröghetsmatrisen förekommer i svaret utan att ha beräknats kan också ge poäng, dock maximalt 2 poäng.